

DE TRIBUNE

Redactieadres:

D. J. WIJNKOOP, Paleisstraat 12
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:

J. C. CETON, Wijtenbachstraat 13
Amsterdam.

• VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. •

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd.
Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct.
Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal tarief.

INHOUD: Keizerlijke Dwang. — Talma's Ziektewet. — De Arbeidswet. — Kiesrechtbetoging. — Uit de Vakbeweging: De Kongressen der Gemeente Werklieden-Organisaties. (Vervolg). — Vrijheid. — Leugens van Lansink. — De opstand der Badensers tegen de Duitsche partij. — Het debat over de bouwvakstaking. — Kleine Berichten. — Van de Afdelingen. — Verantwoording. — Advertentiën.

De strijd in Twente.

Het Partijbestuur besloot eigen lijsten te doen drukken voor den Twentschen strijd. Ze zijn aan alle afdelingen toegezonden. De gelden worden afgedragen aan den modernen vakbond. Alle steun te zenden aan 't partij-secretariaat: M. MENSING, Laing's Neckstraat 33, Amsterdam, of aan de afdelings-penningmeesters.

Keizerlijke Dwang.

Spoediger dan wij verwachten konden blijkt, welk een groot verzuim de Arbeiderspartij en haar parlementaire fractie hebben gepleegd, door niet de zaak van den zoogenaamden keizer-brief van Wilhelm II aan Wilhelmina, waarover twee jaar geleden de eerste geruchten opdoken en die sindsdien steeds weer o.a. door de nota's van Van Heeckeren, het nu uitgeworpen Eerste Kamerlid aanhangig is gebleven, aan te grijpen, ten einde inlichtingen te krijgen over de verhouding van onze regeering tot de groote mogendheden, onze burenen.

Wij hebben er voor een paar weken op gewezen, dat men de affaire-Van Heeckeren op alle mogelijke wijzen trachtte te smoren. Schijnbaar is dit maar al te goed gelukt. Van Heeckeren is door zijn partij, op bevel van Kuyper, uit de Eerste Kamer gesmeten en heeft dus nu niet meer het recht, om onder bescherming der parlementaire onschendbaarheid, iets van de „geheimen" der Nederlandsche diplomatie te verklappen. Tot nog toe heeft de man na zijn uitwerping gezwegen. Maar nu is er iets anders gebeurd.

De regeering heeft een wetsontwerp ingediend tot instelling van een fonds ter verbetering van de kustverdediging!

Binnen den kortst mogelijken tijd, zoo heet het in de toelichting, moeten onze kusten in een staat worden gesteld — en tevens het drijvend materieel der zeemacht — dat ze gevrijwaard zijn „voor een onverhoedsche bedreiging of coup de main (plotselinge aanslag), zeer kort na of gelijktijdig met een formeele oorlogsverklaring"!

En voor dat fonds voor kanonnen, versterkingen en drijvende muizevallen moeten eventjes 40 miljoen beschikbaar worden gesteld.

Het lijdt voor ons geen twijfel of wij hebben hier een daad van de Nederlandsche regeering, die het rechtstreeksche gevolg is van direct of indirect, mondeling of schriftelijk, op haar geoeffende buitenlandsche pressie.

Een daad, die niet anders dan samen kan hangen met wat er „onthuld" is omtrent den invloed, van door Duitschland in de jaren 1904 of '05 uitgeoefende pressie.

Zooals er reeds millioenen en millioenen weggesmeten zijn aan de zoogenaamde stelling van Amsterdam, zoo zullen er nu weer *minstens* 40 miljoen aan 't militarisme worden geofferd, en wel op buitenlandsch bevel.

Ziet men, hoezeer nu blijkt, aan welk een verzuim

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTELJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

de kamerfractie der Arb. Partij zich heeft schuldig gemaakt, toen zij verzuimde onmiddellijk deze zaak aan te pakken? Wat beteekent de strijd voor sociale wetgeving, indien men 't militarisme vrij spel laat?

Nu kan men tegen dit voorstel opkomen en er tegen protesteeren, maar oneindig krachtiger zou men gestaan hebben, indien van den aanvang af deze zaak in 't rechte licht was gesteld.

v. R.

Talma's Ziektewet.

Het stelsel van Minister Talma's Ziektewet is dat der verplichte verzekering, met heffing van een premie die voor de eene helft door den werkgever, voor de andere helft door den arbeider moet worden betaald. De staat zal er dus niets aan ten koste leggen; ook niet de kosten van beheer en administratie. Het moet op een koopje gaan; — ziedaar het beginsel, dat 't geheele ontwerp beheerscht.

Verzekering op staatskosten, gelijk ons strijdprogram verlangt, ligt blijkbaar volkomen buiten den gedachtenkring van den christelijk-socialen bewindsman, den geestelijken voorganger der anti-revolutionaire „arbeidersbeweging". Bij de bespreking der verschillende stelsels die mogelijk zouden zijn, wordt hiervan met geen woord gerept.

Door de aanneming van het stelsel der dwangverzekering snijdt het mes aan twee kanten; niet alleen opent het de mogelijkheid om een deel — en wel de helft — van de lasten aan de arbeiders op te leggen; maar bovendien heeft het tengevolge, dat door een reeks van uitsluitingen het terrein der wet nog zooveel kan worden beperkt. De eerste belangrijke uitsluiting is gevonden door de verzekering te beperken tot arbeiders die *in een onderneming* werkzaam zijn. Hetgeen wij in ons vorig nummer aanhaalden omtrent de motieven, die aan het wetsvoorstel ten grondslag strekken, geldt — zegt de Minister — „slechts voor hen, die in dienst zijn van werkgevers, wier doel is winst te maken." Dat arbeiders die niet rechtstreeks in een onderneming werken, over 't algemeen in nog veel ellendiger toestand verkeeren, geldt volstrekt niet als motief om hen op te nemen; duidelijk blijkt ook hier hoe alle ethische beweegredenen volkomen vreemd zijn aan de sociale wetgeving van de bourgeoisie.

Voorts worden nog de volgende groote groepen van de verzekering uitgesloten:

losse arbeiders;
zeelieden;
handelsreizigers in dienst van buitenlandsche ondernemingen;
zeelieden;
zg. «zelfstandige» huisarbeiders;
arbeiders wier loon alleen uit fooien bestaat, dus vele kelners,

en ten slotte alle arbeiders wier dagloon gaat boven een maximum dat voor de verschillende deelen van het rijk wisselt van f 2.50 tot f 5.—

Voor al deze arbeiders, zegt Zijne Excellentie, «is in het stelsel van het ontwerp geen ruimte». Wij zouden kunnen antwoorden, dat daarmee «het stelsel van het ontwerp» veroordeeld is. Maar dit is gezien vanaf het arbeidersstandpunt. Voor den Minister, die de zaak uit kapitalistisch oogpunt ziet, zijn het evenzoo veel voordeelen van zijn «stelsel».

De uitgesloten — laten wij niet verzuimen deze gunst te vermelden — kunnen zich bij de op te richten ziekenkassen vrijwillig verzekeren. Maar dan moeten zij de geheele premie zelf betalen. Zij zijn «bevoegd» de helft van hun werkgever terug te vorderen. Wat daarvan terecht zal komen begrijpt ieder arbeider.

Het ontwerp regelt wel de uitkeering van ziekgeld, niet de geneeskundige behandeling. Door een listige bepaling worden de zorg en de kosten van geneeskundige behandeling op den rug van de arbeiders geschoven.

Zij kunnen namelijk geen ziekgeld krijgen, als niet eerst is voorzien in geneeskundige hulp. De Memorie van Toelichting constateert triomfantelijk: «dit waarborgt dat bij iederen zieke, zoo hij althans zijn uitkeering vraagt, een geneeskundige komt.» Het is alweer in dubbel opzicht goedkoop. De arbeiders zullen hun dokter en apotheker betalen, en, als zij daarvoor te arm zijn, krijgen ze bovendien geen ziekgeld.

Voor de berekening van het ziekgeld worden de arbeiders in loonklassen verdeeld. Het ziekgeld zal de helft bedragen van het gemiddelde van iedere loonklasse. Dit komt volstrekt niet overeen met de helft van het loon. Voor de hoogste klasse b.v. (loon van f 2.50 tot f 5.) wordt het gemiddelde bepaald op f 3.— Een dagloon van f 5 geeft dus slechts een uitkeering van f 1.50 per dag.

Evenals bij de ongevallenverzekering kan de uitkeering nog verminderd worden bij «gedeeltelijke geschiktheid» tot werken. Al de ellende die deze regeling heeft gebracht over de door een ongeval getroffen arbeiders wordt dus ook hier ingehaald.

De uitkeering, die toch al schraal genoeg is, wordt bovendien niet dadelijk gegeven. Het ontwerp stelt een wachttijd van 5 dagen, d.w.z. dat voor de eerste 5 dagen der ziekte geen uitkeering wordt gegeven. «Een onmisbaar wapen tegen voorgewende ziekte» noemt dit de Memorie van Toelichting, die echter tevens vermeldt, dat de Oostenrijksche Ziektewet in 't geheel geen wachttijd kent, en de Duitsche slechts een van 3 dagen. Aan Minister Talma komt dus de eer toe, de hardste regeling te durven voorstellen! Wij behoeven wel niet te zeggen, dat al dat misbaar over «voorgewende ziekte» slechts een uitvlucht is. Weinig arbeiders kunnen zich de weelde veroorloven van «voorgewende ziekte» met half loon of nog minder. Maar alweer: 't is goedkoop.

In dit verband moeten wij er nog even op wijzen, dat ten aanzien van zwangerschap en bevalling het ontwerp bepalingen bevat, die bij den eersten aanblik heel mooi lijken, maar dat in werkelijkheid niet zijn. Wie in artikel 1 leest: «Onder ziekte, worden zwangerschap en bevalling begrepen», en in artikel 31: «Bij zwangerschap van een verzekerde wordt ziekgeld uitgekeerd van den eersten dag der ongeschiktheid af», die zou allicht denken aan een bescheiden begin van moederschaaps-verzekering. Niets is minder waar. Voor moederschaaps-verzekering is noodig de vaststelling van een ruimen tijd vóór en na de bevalling, waarin de vrouw geen beroepsarbeid mag verrichten, met hooge uitkeering, die rust, goede voeding en zoo noodig geneeskundige hulp mogelijk maakt. Hier echter wordt slechts uitkeering gegeven vanaf het oogenblik der «ongeschiktheid tot werken». De vrouw zal dit oogenblik zooveel mogelijk moeten verschuiven; want de uitkeering bedraagt in dien tijd dat het meeste noodig is, slechts de helft van het loon, dikwijls nog minder.

Ook voor de berekening van de te betalen premie worden de arbeiders in groepen verdeeld. Deze indeeling mag niet naar den leeftijd geschieden. Ouden van dagen zouden anders met een onmogelijk hooge premie worden belast. Maar zelfs deze zeer geringe «begunstiging» van oude arbeiders geschiedt niet voor rekening van den staat; de jongere arbeiders moeten dan maar iets meer betalen.

Uit deze opsomming van de voornaamste bezwaren ziet men, dat de regeling wel zoo karig mogelijk is. Zij gaat uit van het beginsel, dat de arbeiders niet heelemaal van honger en ellende moeten omkomen. «Dat de arbeider bij ziekte geen gebrek lijdt, — zoo luidt nog een zinsnede uit de toelichting — komt tenslotte ook de voortbrenging (lees: den kapitalist) ten goede».

Voor het overige is in heel het ontwerp doorgevoerd de regel, dat er zoo weinig mogelijk moet worden gegeven. En als het kan, ook nog iets moet worden genomen. Iets teruggenomen van het kleine beetje goeds, dat er in onze sociale wetgeving voor de arbeiders ligt. Bij de

invoering der Ziekteverzekering zullen «de eerste weken» (een bepaalde tijd wordt niet genoemd) van de ongevallenwet worden overgebracht naar de Ziektewet. De ongevallenverzekering betalen de kapitalisten geheel; in de Ziekteverzekering zullen de arbeiders de helft moeten bijdragen. Voor de ongevallenverzekering kan de uitkeering stijgen tot 70% van het loon; volgens de Ziektewet hoogstens tot de helft. De in uitzicht gestelde wijziging van de ongevallenwet zal dus zijn, zooals de Minister zelf zegt, «ontlasting van de werkgevers».

Ontlasting van de kapitalisten; zware lasten op de arbeiders; tegen dit soort «sociale» wetgeving is scherp verzet noodig.

B. C.

De Arbeidswet.

Het N. V. V. heeft bij de Tweede Kamer om de volgende wijzigingen in de Arbeidswet naar aanleiding van het ontwerp Talma geadresseerd:

1°. een wettelijk vastgestelde 10-urige arbeidsdag als maximum voor alle volwassen mannen,

2°. afschaffing van allen nacht arbeid, welke door den aard van het bedrijf niet strikt geboden is,

3°. een arbeidstijd voor vrouwen en jeugdige personen, die beperkt is tot de uren tusschen 7 uur voormiddag en 5 uur namiddag,

4°. een verbod van arbeid voor vrouwen op Zaterdagmiddag en gedurende 8 weken direct vóór en na de bevalling,

5°. dat de leeftijd onder welke kinderen geen arbeid mogen verrichten, worde gesteld op 14 jaar,

6°. dat de leeftijdsgrens, vastgesteld voor „jeugdige” personen, worde gebracht op 18 jaar,

7°. dat de uitzonderingsbepaling in art. 1 der Arbeidswet voor landbouw, tuinbouw, boschbouw, veehouderij en veenderij vervalle.

Uit de toelichting hierbij willen wij aanhalen wat het N. V. V. zegt over de

Bezwaren der werkgevers.

Het zij ons vergund in dit verband te wijzen op de bedreiging, welke de Textielabrikanten te Enschedé tot Uw College hebben gericht; — eene bedreiging, welke, naar wij vertrouwen, geheel zal afstuiten op de onafhankelijkheid van Uw College.

In het adres, hetwelk zeventien dezer fabrikanten in de laatste helft van Juni aan Uwe Kamer hebben gericht, wordt opgekomen tegen verkorting van den arbeidsdag van 11 op 10 uur voor beschermde personen, op grond, dat daardoor de 10-urige arbeidsdag in de praktijk noodig zal worden ook voor volwassen personen, hetwelk volgens deze fabrikanten zou leiden tot benadeeling der industrie.

Op deze bezwaren volgt dan de mededeeling, dat: uit de belangrijke loonsvermindering die ongetwijfeld alom in onze industrie zal volgen, zullen hoogst ongewenschte toestanden voortkomen, welke leiden tot arbeidsconflicten. De levensstandaard is stijgende, en wij kunnen verklaren, dat er van de zijde van industriëlen noch op geheel, noch zelfs op fractioneele tegemoetkoming in de loonsvermindering kans bestaat.

Deze industrieelen pogen dus pressie te oefenen op Uwe vrije beslissing door bedreiging met represaille-maatregelen, die in het uitlokken van conflicten zouden bestaan.

Wij zijn overtuigd, dat Uwe Kamer zich door dergelijk verzet tegen de wetten des lands niet zal laten intimideeren (bang maken). Vooral daar — als wij goed zijn ingelicht — onder de onderteekenaars van dit en soortgelijke adressen zich eenigen bevinden, die zelf alreeds den 10-urigen arbeidsdag hebben ingevoerd, zonder dat dit bijzaak eenige schade aan hun bedrijf heeft toegebracht.

Ten overvloede wijzen wij U op blz. 128 van het *Centraal Verslag der Arbeids-Inspectie over 1907 en 1908*. Daaruit blijkt, dat in Overijssel het aantal arbeiders, hetwelk 10 u. of minder per dag werkte, steeg met 13,2%, terwijl de toename van het totaal arbeiders in de industrie aldaar slechts 3,8% bedroeg. Waaruit blijkt, dat er industrieelen zijn, die volstrekt geen schade vreezen van de invoering van den 10-urigen arbeidsdag. En uit blz. 129 van dit Verslag blijkt, dat er te minder bezwaren behoeven te bestaan, naarmate eene fabriek grooter is. Daar toch lezen wij: „Voorts is de aanwas van het aantal arbeiders, die 10 uren werkten, te danken aan de verkorting van den werktijd van 10½ tot 10 uur, in eene groote weverij te Hengelo; daartegenover staat, dat eene kleine weverij in die gemeente den 10-urigen arbeidsdag weder tot een 11-urigen verlengde.

„De genoemde inspecteur verwacht wel in de eerstvolgende jaren eenige bekorting, nu in de naburige Duitse arbeidersplaatsen, Gromau, Ahaus en Nordhorn, onder den invloed der nieuwe Duitse wettelijke bepalingen eene inkrimping van den werktijd zal moeten plaats vinden.”

Het ontgaat ons geheel, waarom de Duitse nijverheid in bloeienden toestand kan verkeeren met korter arbeidstijd, terwijl de Nederlandsche door deze omstandigheid schade zou leiden en de fabrikanten dus genoodsaakt zouden zijn de arbeiders tot conflicten te drijven.

Wij moeten U met den meesten aandrang verzoeken niet te veel waarde te hechten aan de bezwaren van de zijde der werkgevers aangevoerd; bezwaren, waarvan de praktijk reeds heeft aangetoond, dat ze met gemak te overwinnen zijn. — In dit verband zijn wij zoo vrij te wijzen op de omstandigheid, dat bij de thans bestaande wet de arbeid van beschermde personen niet langer mag duren dan 11 uur, terwijl op een verzoek der arbeiders te Tilburg aan de textielabrikanten aldaar om den arbeidstijd van volwassen mannen te brengen van 12 op 11 uur werd geantwoord, „dat een werkdag van 12 uur regel moet blijven”. — Indien het dus juist zou zijn, dat in de textielnijverheid verkorting van arbeidstijd voor beschermde personen ook verkorting van arbeidstijd voor volwassen mannen zou met zich brengen, dan zou de arbeidstijd in Tilburg reeds 11 uur moeten bedragen in plaats van 12 uur. Hieruit blijkt dus, dat de bezwaren dezer fabrikanten allen grond missen.

Ten overvloede achten wij het noodzakelijk de aandacht te vestigen op het feit, dat door dezelfde personen onder deze industrieelen, in onderscheiden functies en allerlei vorm, dezelfde bezwaren worden ontwikkeld. — Want het is toeh niet te ontkennen, dat deze zeventien fabrikanten ook hunne vertegenwoordigers vinden in de Kamer v. Koophandel en Fabrieken, in de

Enschedésche fabrikanten-vereening en in het gemeentebestuur van Enschedé, welke lichamen, ieder op zijne wijze, bezwaren tegen het ontwerp hebben kenbaar gemaakt.

In het gezicht der feiten moeten wij tot de conclusie komen, dat tot dusverre geenerlei ernstig bezwaar tegen de invoering van den tienurigen arbeidsdag voor volwassen mannen is aangevoerd, zoodat wij vertrouwen, dat Uw College het daarheen zal leiden, dat deze hervorming aan de orde gesteld zal worden bij deze wijziging van de arbeidswet.

Bezwaren der werkgevers in mode-artikelen.

Wij mogen niet nalaten een enkel woord te zeggen, naar aanleiding van eenige adressen, gezonden door modemaaksters e.d. aan Z. E. den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel in zake de beperking van vrouwenarbeid. — Adressen, waarin wordt betoogd, dat op sommige gedeelten van het jaar het vervaardigen van kleding vereischt, dat langer gearbeid wordt. — Wie het reeds genoemde „*Centraal Verslag der Arbeids-Inspectie*” ziet, ontwaart, dat het grootste aantal processen-verbaal wegens wetsovertredingen voorkomt in het mode- en confectiebedrijf en in de dameshoedenmakerij (blz. 49). En wie daarna blz. 52 v. v. raadpleegt, ziet, dat deze drang naar overtreding zóó groot is, dat, wanneer vergunning tot overarbeid is gegeven, men zelfs deze vergunning overtreedt. Men zou kunnen zeggen, dat hieruit valt af te leiden, dat het bedrijf een langeren arbeidsduur dezer vrouwen en meisjes noodzakelijk maakt. Uit de omstandigheid echter, dat ook het aantal overtredingen op wasch- en strijkinrichtingen zeer groot is, is echter eene andere oorzaak met meerder grond af te leiden, n.l. dat in bedrijven, waarin zoo goed als uitsluitend vrouwen en meisjes arbeiden, de ondernemers weten met volgszaam personeel te doen te hebben, zoodat ze er eerder toe overgaan de wet te overtreden dan zij, die ook met mannelijk personeel arbeiden.

Buitendien is bewezen, dat het steeds weer dezelfde patroons zijn die zich aan overtreding schuldig maken, terwijl de wet nooit tegen anderen in die branches behoeft op te treden. — Indien ontteffing van verbod van arbeid na het vastgestelde uur inderdaad voor het bedrijf noodzakelijk was, dan zouden niet zoo veelvuldig de veroordeelingen wegens overtreding ten laste van dezelfde firma's komen.

De talloze en geraffineerde bedriegerijen tegenover de mannen der wet gepleegd door hoofden van bedrijven in de modevakken e. d. wijzen dus niet op de noodzakelijkheid van langdurigen vrouwenarbeid, doch op eene onverantwoordelijke brutalisering der wet, die steunt op de volgszaamheid van het personeel.

Kiesrechtbetooging.

Het Partijbestuur van de S. D. Arbeiders Partij heeft een manifest gepubliceerd inzake de groote Kiesrechtbetooging op 18 September te Amsterdam. Het spreekt vanzelf, dat de Sociaaldemokratische Partij (S.D.P.) niets zal nalaten om van haar kant deze betooging, gelijk elke betooging voor het **Algemeen Kiesrecht voor Mannen en Vrouwen**, te doen slagen. Voorzover er in dit manifest praktische maatregelen daartoe worden aangegeven steunen wij die ook van harte. Wij zeggen met het Manifest: *Vormt reiskassen*; en vooral: *Zorgt verder, dat alle plaatsen van het land van waaruit deelnemers aan de betooging vertrekken, iets van deze demonstratie medemaken, hetwelk kan geschieden door de afgevaardigden der plaatselijke vereenigingen op den ochtend van den 18 September of den dag te voren bij hun vertrek in optocht met banieren naar het station te begeleiden.*

Onzerzijds is reeds zoo vaak onze meening over de Kiesrechtbeweging in ons land gezegd, dat wij een speciale uiteenzetting daaromtrent op dit moment wel kunnen nalaten. Wanneer het Manifest beweert: Hiermede (met het Volkspetitionnement n.l. dat in 1910/11 zal worden gehouden) wordt een nieuw tijdperk geopend in de beweging voor Alg. Kiesrecht, dan vreezen wij dat het Manifest gelijk heeft. Maar het nieuwe bestaat dan hierin dat men, óók officieel, met strijd voor A. K. ophoudt, nu men met petitionneeren begint.

Het staat evenwel aan de arbeiders zelve, de leiders hierin een anderen weg te wijzen. En in dit verband kunnen onze partijgenooten er vooral toe pogen mede te werken, dat de optochten bij het vertrek der afgevaardigden naar Amsterdam inderdaad op betoogingen gaan lijken. Maar ook dit dient dan goed voorbereid te worden.

We willen voor het inzicht van het Partijbestuur der Arbeiders Partij hopen, dat ze bij deze betooging voor een eisch aan de bourgeoisie, anders dan het vorige jaar aan een eisch van een deel der arbeidersklasse, en wel het meest strijdbare deel, zal voldoen. Wij eischen n.l. op de betooging te Amsterdam voor onze Partij, voor de **Sociaal-demokratie**, een of meer sprekers, die onze inzichten van den Kiesrechtstrijd uiteenzetten. Wij die geen enkel ook het kleinste middel niet tot versterking van den Kiesrechtsech versmadden, wij die evenwel meenen dat thans vooral onverzoenlijk tegen alle politieke groepen der burgerij met den strijd voor het Alg. Kiesrecht aan Mannen en Vrouwen moet worden opgetreden, wij die met Henr. Roland Holst van meening zijn dat over nieuwe, sterker middelen moet worden gedacht en gesproken om het Alg. Kiesrecht in Nederland te veroveren, wij die hierin te zamen staan met het meest vooraanstaande deel van de Internationale, wij eischen ook voor onze Partij het uitspreken dier meeningen op de Groote Kiesrechtbetooging te Amsterdam, om de betooging

te versterken en algemeener te doen zijn. Willigt men wederom dezen eisch niet in, dan dokumenteert men helaas nogmaals in het openbaar onze betrekkelijke zwakheid, dat wil zeggen de zwakheid van de Sociaaldemokratie en de Arbeidersbeweging in Nederland. Wij hopen voor de Arbeiders Partij dat haar Partijbestuur wijzer zal zijn. W.P.

Uit de Vakbeweging.

II.

De Kongressen der Gemeente-Werklieden-Organisaties.

(Vervolg.)

Geruimen tijd vóór den Bond hield de *federatie van gemeentewerklieden* met een ledental van ruim tweeduizend haar jaarvergadering te Arnhem. De Federatie is niet centralistisch, wil geen „politiek”. Eigenlijk is het een organisatie van de richting N. A. S. Door de practijk, zoo blijkt uit de beraadslagingen, gaat de federatie stuk voor stuk de richting op van centralisatie. Ook weten wij, dat de meeste leden van de federatie, bij raadsverkiezingen steunen op de S. D. A. P. Er zal o. m. „een beginselverklaring” in de statuten worden opgesteld. Tot nog toe ontbrak zulk een „beginselverklaring”. Statuten en reglement zullen herzien worden.

Het is aardig, om, na wat wij hebben gezegd omtrent het stakingsrecht der gemeentewerklieden te vernemen, dat de afdeling Den Haag van de Federatie heeft toegestemd, dat in een concept werkliedenreglement werd opgenomen, dat staking zou worden gestraft met ontslag. Zoo zeggen de modernen onder de gemeentewerklieden, dat staking niet bereikbaar is, vallen het stakingsrecht aan, terwijl de half conservatieve, bedekt anarchistische Federatie in een van haar grootste afdelingen eveneens bedoeld recht in den steek laat. De revisionisten slaan toch het record ook op dit gebied. In de federatie vond dit wel afkeuring; in den Bond is nog nooit een woord van afkeuring vernomen inzake de door ons gesignaleerde houding betreffende het stakingsrecht. Op de agenda van de Federatie vinden wij eveneens het punt terug van den Bond, medezeggenschap in het beheer der gemeentebedrijven. Na alles wat wij hebben gezegd over de Spiekmaniade ziet men, dat de federatie op dit gebied niets toegeeft aan den Bond. De circulaire van het Rotterdamsche gemeentebestuur tegen de onderwijzers, reeds overtroefd door de jongste Amsterdamsche, was mede een onderwerp van beraadslaging. Het is eigenaardig, dat men in de federatie wel partij nam in zoverre het betrof «de aanranding van het vrije woord», maar niet sprak over de zaak zelve, het onderwijs waaraan deze onderwijzerskwestie vastzit. En toch staat de neutraliteit van het onderwijs, de toenemende afkeer van de rest der openbare school in de groote steden, in zoverre die nog overeind staat na de subsidie aan de bijzondere in het nauwste verband met de verscherping van den klassenstrijd, die door de bezittende klasse over de heele linie wordt gevoerd. Wij brengen in herinnering, dat de Federatie van gemeentewerklieden hier het zelfde standpunt inneemt als het Bestuur van het N. V. V. en de aangesloten bonden, zooals is gebleken op de jaarvergadering van het N. V. V. Ook de federatie wilde zich niet mengen in de «neutraliteitskwestie». Beiden, revisionisten en syndicalisten, het blijkt hier overduidelijk, komen op verschillende motieven tot de eenstemmige conclusie, dat zij den eisch van de verplichte neutrale staatschool niet stellen, geen partij nemen voor de nog bestaande openbare school, m. a. w. deze zaak in den steek laten en verraden. Wanneer het geldt de verloochening van de eischen der arbeiders in den klassenstrijd en daarmee van den klassenstrijd zelve, dan zijn revisionisme en halfanarchisme van de soort der federatie allebei wat mans. Natuurlijk verschaft de federatie aan den Bond veel last als concurreerende organisatie. Over het algemeen steekt de Bond, wat kennis betreft van het optreden bij allerlei zaken die te pas komen bij de gemeentewerklieden, gunstig af bij de Federatie. De lagere contributie geeft aan de Federatie meer werfkracht dan de duurdere bond. In organisatie-vorm en in het beheer, en de openbaarheid ervan is de Bond verreweg de meerdere van de federatie. Ook worden in den Bond niet op verachtelijke wijze als in de Federatie de conservatieve elementen, veelvuldig voorkomend bij deze werklieden, misleid met een voorgewende neutraliteit. De Bond is royaal S. D. A. P. sch. Terwijl de federatie uit vrees voor ledenverlies zich niet durft aansluiten bij het N. A. S. In zijn soort is de Bond beter.

Na de vergelijkende studie van de organisaties van Gemeentewerklieden, behoeven wij niet te zeggen dat onze partijgenooten-gemeentewerklieden nog een zware plicht hebben te vervullen. O. V.

Rectificatie.

In het vorig artikel De congressen der gemeentewerklieden-organisaties is een drukfout geslopen. Er staat: Het advies van den Bond alsmede van het N. V. V. inzake den strijd der bouwvakarbeiders werd door haar (Rotterdam) afgekeurd. Weerklank vond dit protest wel op het congres. De laatste zin moet luiden: weerklank vond dit protest niet op het congres.

De beruchte **Generaal van Daalen** is tot hoofd van het Indische leger benoemd. De Hollandsche christelijke zachtmoedigheid kan zich dus, gelijk eertijds in de Gajoe- en Alaslanden, thans in geheel Indië aan weerlooze vrouwen en kinderen te goed doen.

Vrijheid.

Laatst in den trein zittende, hoorden wij een twist-gesprek aan tusschen blijkbaar een oude welgedane rentenier aan de eene kant en een arbeider met zijn vrouw aan de andere kant. De vrouw vooral bleek tot ons groot genoeg een slagvaardig strijdster voor de belangen harer klasse te zijn. We konden de gedachte niet onderdrukken: waren maar eerst alle vrouwen van de strijdende arbeiders zoo wakker als deze.

't Gesprek ging, zooals dat vaker in zoo'n algemeene woordenwisseling tusschen onbekenden gaat, over het al of niet gerechtvaardigde van de ontevredenheid der arbeiders met hun levensvoorwaarden in de tegenwoordige maatschappij.

De rentenier was natuurlijk van oordeel, dat de arbeiders geen reden tot ontevredenheid hadden. Elk kon 't nu eenmaal niet evengoed hebben in de wereld; als de arbeiders maar spaarzaam waren, de tering maar naar de nering zetten en maar tevreden waren, konden ze in hun nederige staat heel goed gelukkig zijn; in de goede oude tijd, moesten ze van veel minder nog bestaan en waren toch tevreden enz. enz.

De arbeider en zijn vrouw spraken van de lage loonen, lange werktijden, hondsche behandeling, werkeloosheid, oude dag, van veranderde omstandigheden, de prijsstijging der levensbehoeften, van 't ontwakend besef der arbeiders van hun recht op een leven zonder ellende, van het heilzame en prijzenswaardige hunner ontevredenheid met het bestaande, van de groeiende rijkdommen der kapitalisten, gezogen uit den arbeid van het werkende volk, van de noodzakelijkheid van den klassenstrijd, die tot resultaat moest hebben het socialisme.

De oude rentenier vond natuurlijk het socialisme niets dan een bespottelijk droombeeld; dat zou een warboel wezen; allemaal gelijk; dan zou de een voor de ander niet willen werken. Neen, deze maatschappij was de beste van alle werelden.

Maar, en dit was zijn slot, ook aan niemand onbekend: er zijn nu eenmaal menschen, die in een goed geordende maatschappij niet thuis hooren; die deden maar wijs eruit te trekken; in onze maatschappij was ook ieder vrij; als 't hem niet beviel kon hij opstappen.

Dat is die hooggeroemde vrijheid van de arbeider, waarover de bezitters 't zoo druk hebben tegenover ontevreden, voor verbetering agiteerende arbeiders: „We leven in een vrij land, als 't je hier niet bevalt, ga dan heen en zoek, waar je 't beter krijgt.”

De rentenier vertelde niet, waar de arbeider, ontevreden met het arbeiderslot heen moest trekken buiten zijn „welgeordende maatschappij.” Dat hij overal de kapitalistische samenleving zou vinden met dezelfde druk voor de arbeiders. Misschien bedoelde de man wel, dat hij zich maar moest opknoopen of opbergen in 't hartje van de Sahara.

***

We weten, hoe het gesteld is met de vrijheid van de arbeiders. 't Is waar, de proletariër behoort niet meer zooals vroeger de slaaf, hoorige of lijfeigene heel of half aan zijn meester of de eigenaar van de grond waarop hij woont. Het is bij de ontwikkeling der productievormen een noodzakelijkheid en belang voor de heerschende klasse geworden, de levende arbeidskracht vrij en bewegelijk te maken.

Die levende arbeidskracht moest zonder beletsel toe kunnen stroomen, waar 't kapitaal ze noodig had. De arbeider is dus volgens de wet baas over zijn eigen lichaam en mag in 't algemeen genomen gaan waar hij wil. Maar hij is *geduonden*, wil hij blijven leven, binnen de menschenmaatschappij te blijven, waar 't kapitaal heerscht. En kijk hij heeft binnen de perken van die maatschappij nog meer vrijheden, dan deze, dat hij ongehinderd heen en weer trekken mag.

Hij is ook vrij van de lasten van 't bezit aan grond en arbeidsmiddelen. Dit hindert hem niet in zijne vrije beweging. De gansche klasse van proletariërs is daar vrij van. Ze hebben niets dan hun eigen lichaam dat ze overal meedragen. De betrekkelijk kleine groep van hun medemenschen, de bezitters, hebben de „zware lasten” van het bezit aan grond en arbeidsmiddelen op zich opgenomen. We weten, hoe moeilijk hun vaak het torsen van die last valt.

De arbeider stapt dus wel luchtig en onbezwaard in de maatschappij rond. „Hoe gelukkig toch zoo'n werkman”, zuchten eigenaren van fabriek en handelszaken, „vrij van de beslommingen en zorgen, aan 't besturen van een onderneming verbonden”.

Maar — de arbeider moet leven.

't *Nemen* is niet vrij.

Hij moet werken in dienst van de bezitter, voor loon, om daarvoor zijn levensbehoeften te koopen.

't Is waar, hij is ook vrij, zich van honger te laten omkomen als hij dat liever wil, maar dat verkiest nu eenmaal niemand.

De nood drijft hem, den bezitlooze dus in fabriek en werkplaats op het land in de mijnen en overal waar gewerkt wordt in dienst van de bezitters.

En daar?

Is hij misschien ook vrij in 't bepalen van zijn loon, van de lengte van zijn werkdag, van de omgeving waarin en de omstandigheden waaronder hij werken zal? We weten beter. 't Is de bezitter, die de vrijheid van die keuze heeft. En hij maakt daarvan gebruik in zijn eigen belang, door alles zoo weinig kostbaar en zoo voordeelrijk mogelijk te regelen voor de winst, die uit de arbeid van

de werkers voor hem moet voortkomen. Dus lage loonen, lange werktijden, bekrompen vuile, voor de gezondheid schadelijke werkplaatsen, zoo weinig mogelijk veiligheidsmaatregelen enz. De arbeiders zijn immers vrij, ze zijn zijn eigendom niet, hun dood kost hem dus niets.

De arbeiders zijn vrij, de aangeboden slechte arbeidsvoorwaarden aan te nemen of af te slaan. Alweer een kostelijke vrijheid maar ze vinden overal dezelfde bende, op eigen belang bedachte, winstgerige bezitters met dezelfde slechte arbeidsvoorwaarden.

Ze zijn dus *geduonden* aan te nemen. Onder 't werk worden ze gejaagd, gebrutaliseerd, voor 't minste vergriep beboet of op straat gestuurd.

Dan zijn ze weer vrij van werk en vrij van loon en kunnen ze weer van hun heerlijke vrijheid, om ongehinderd rond te trekken, gebruik maken om nieuwe slavenketenen op te zoeken in ruil voor een ellendig leven.

Zoo gaat het door hun gansche arbeidsleven, tot ze ten slotte wegens ouderdom en uitputting heelemaal vrij worden gelaten van arbeid, een vrijheid, die beteekent de bitterste ellende en vernedering.

***

De rentenier, gaf de raad aan de ontevreden, gebruik te maken van hunne vrijheid, om uit de „welgeordende maatschappij” te stappen.

We zagen, hoe onmogelijk dit feitelijk is, al zouden we den rentenier ook nog zoo graag een plezier willen doen. Je op te knoopen of in 't hartje van de Sahara terug te trekken, is wat te veel gevegd.

Maar gesteld, we zouden dat ten genoegen van den rentenier willen doen. Dat zou de bezittende klasse geen onvermengd genoeg baren. Als dat enorme leger van ontevreden zich werkelijk aan de uitbuiting ontrok, zou de bron van winst bedenkelijk verstopt kunnen raken.

Neen ontevreden of niet, blijven moeten ze. Met de hongerzweep, gewapend met de machtige onderdrukkingsmiddelen van sterke patroonsorganisatie, uitsluiting, zwarte lijsten enz. zullen ze probeeren, de pruttelaars in bedwang te houden en voort te drijven, aan 't werk voor de winst van de bezitters. Bovendien, waarde rentenier, de arbeiders bedanken er feestelijk voor, je goede raad op te volgen.

Ze blijven in uw „welgeordende” maatschappij, „welgeordend voor de bezitters en daarom „slecht”geordend voor de werkers.

Ze zien die maatschappij in beweging door de ontwikkeling der productiekrachten.

Die ontwikkeling drijft hen te zamen in groote troepen in industrie, handel en verkeer, drijft hen tot enorme organisaties om zich te verzetten tegen pogingen tot steeds erger uitbuiting en om de bezittende klasse aan te vallen, ten einde de voordeelen af te dwingen die te veroveren zijn.

Die ontwikkeling doet hen zien de mogelijkheid deze bewegende maatschappij te helpen omvormen tot een „goedgeordende” voor hun belangen.

Zij aanvaarden de worsteling met de groote onderdrukkingsmachten van de klasse hunner uitbuiters.

De nog steeds groeiende overmacht die hun klasse, de arbeidersklasse, in omvang en ledental heeft tegenover die van de uitbuitersklasse geeft hun de zekerheid van de eendelige overwinning.

Zij zullen de uitbuiting opheffen, het Socialisme vestigen door de productie te regelen op den grondslag van 't algemeen bezit van grond en arbeidsmiddelen.

Dan hebben ze de ware vrijheid veroverd in een voor hen en voor allen „goedgeordende maatschappij.”

St.

Leugens van Lansink.

In het Twentsche Anarchistische Weekbladje *Recht door Zee*, onder Redactie van Lansink staat een bericht van mijn rede te Enschede over De Vakbeweging en de uitsluiting aldaar, van een leugenachtige fantasie waar *Het Volk* zeker nog van kan leeren.

We gaan slechts op één punt van dit verwarde bericht in. *Recht door Zee* (hoe komt men bij zooveel leugen toch aan dien naam?) schrijft:

Wijnkoop meende ook dat men een staking van 30 à 40 personen niet moest steunen, omdat deze onrechtvaardig was. 30 à 40 menschen hadden geen recht om maar zoo 't werk neer te gooien, waardoor anderen in moeilijkheden kwamen. Lansink bewees hem dat hij zich daardoor zelf plaatste op 't standpunt van Polak en ook ten slotte tot onderkruiperij moest aansporen. Want één van tweeën: een staking is rechtvaardig en dan steunt men ze, of ze is onrechtvaardig en dan steunt men ze niet, doch heeft men ook volgens het begrip *onrechtvaardig* recht zoo'n staking te doen mislukken. Dat kon Wijnkoop moeilijk goed praten.

Dat ik de onzin, die Lansink me gelieft in den mond te leggen, moeilijk kon goed praten, spreekt van zelf. Dat ligt evenwel niet aan mij, maar aan Lansink die dien onzin bedacht. Door ons is natuurlijk nooit beweerd, dat men een staking van 30 à 40 personen niet moest steunen, omdat deze onrechtvaardig was, enz.

Waar het op aankomt en wat door mij beweerd is, is dit: Dat men elk geval op zichzelf moet beschouwen, en niet gelijk anarchisten en reformisten doen, dogma's moet opstellen over de rechtvaardigheid of onrechtvaardigheid van stakingen. Ik zeide, dat wanneer 30 of 40 anarchisten om anarchistische redenen in de diamantbewerkerwereld een staking zouden trachten uit te lokken tegen den zin van de organisatie in, dit tot de krankzinnigheden zou moeten worden gerekend. Omdat de diamantbewerker in hun organisatie hun machtige wil tonen, en een

paar enkelingen om anarchistische redenen zich niet met individueele stakingen tegen die massa-wil mogen verzetten. Wil men zich tegen dien wil in het vermeend belang van de organisatie verzetten, dan geschiede dit in maar niet *buiten* de ééne machtige organisatie. Dit over een staking die m.i. „onrechtvaardig” zou genoemd kunnen worden, althans moeilijk te rechtvaardigen zou zijn.

Maar ik wees er verder op, dat om economische en historische redenen, noch de Diamantbewerkerbond noch de Deutsche vakbonden zoo maar klakkeloos aan de Hollandsche vakbonden ter slaafsche navolging kunnen worden aanbevolen. Ik wees erop, dat de direkte aktie bijv. in de bouwvakken nog maar pas door de ontwikkeling der patroons-organisaties in Holland tot een ondeelmatische taktiek is geworden. Dat vroeger, toen de patroons klein en onvereinigd waren, de direkte aktie als wapen in den strijd tegen hen nog zoo mis niet was. En dat dus de arbeiders de nieuwe werkelijkheid eerst langzaam gaan zien. Daar helpen noch de dogma's der modernen, die direkt kant en klaar hun wijsheid, zelfs met het bruto geweld der kapitalisten, aan de bouwvakarbeiders willen opdringen, noch de leerstellingen der vrijen, die de bouwvakarbeiders met kunst en vliegwerk bij de achterlijke en verouderde direkte aktie willen houden. Langzaam maar zeker toont zich de veranderde werkelijkheid in de werkelijke veranderingen, die de taktiek der bouwvak- en andere arbeiders ondergaat. Het is de plicht eener gezonde vakbeweging daarmede rekening te houden, gelijk het de plicht is der Sociaaldemokratie alles te bevorderen wat in en door die veranderingen het inzicht en de macht der arbeidersklasse kan versterken.

Wp.

De opstand der Badensers tegen de Deutsche partij.

Toen twee jaar geleden te Neurenberg door 66 Zuid-Deutsche afgevaardigden de verklaring werd afgelegd, dat zij zich door het toen genomen besluit niet gebonden achtten, kon men nog gelooven, eenvoudig met een terugtochts-kannonnade te doen te hebben. Thans is gebleken, dat die verklaring inderdaad tot een leidraad voor de praktijk bestemd was, en het heeft er allen schijn van, alsof de badensche parlementsleden het tijdstip voor hun aanvallende beweging met voordacht hebben gekozen, en de partij willens en wetens naar een, in haar gevolgen zwaarwichtige crisis drijven.

Het gaat hier natuurlijkerwijze om meer dan enkel om een zedelijke verontwaardiging over dezen inbreuk op discipline, en als hier en daar tekeergegaan wordt tegen de euveldaders, die nu lang genoeg de partij hebben getergd, die nu eens een goede les moeten hebben en wier partij-schadelijk drijven nu eindelijk eens ferm gestraft dient te worden, dan wordt daarbij uit gevoels-overwegingen de werkelijkheid te veel uit het oog verloren. De handelwijze der partij moet niet door zedelijkheidsmotieven of door hartstochten worden bepaald, maar door het nuchtere tegen elkaar wegen van tegenovergestelde belangen. In een formeele afwijking van een partijbesluit alleen kan nooit een grond voor de allerscherpste maatregelen, voor roijement gelegen zijn. Er kunnen zich omstandigheden voordoen, waarbij het opvolgen van een vroeger genomen besluit onmogelijk wordt en gewichtiger belangen het verbreken van dat voorschrift noodzakelijk maken. In dit geval evenwel hebben wij niet met zulk een toevallig uitzonderingsgeval te doen. Kolb en zijn vrienden verklaren zeer beslist: wij kunnen het Neurenberger besluit niet opvolgen, zonder met onze innigste overtuiging in strijd te geraken. Of het moet ingetrokken worden, of wij zullen vallen voor onze overtuiging.

Hierdoor is de toestand volkomen duidelijk geworden. De partij heeft verklaard: voor onze leden achten wij de afwijzende houding tegenover de begroting onvoorwaardelijk geboden. Kolb zegt: wij kunnen daar niet naar handelen, dus vragen wij het besluit op te heffen. Hier staan voor de partij slechts twee wegen open.

Of zij komt na hernieuwde overweging tot de slotsom, dat de handhaving van het Neurenberger besluit een onafwijsbare noodzakelijkheid voor een socialistische taktiek is en verklaart daarom: wij als partij houden aan dat standpunt vast; wie tot ons behooren wil, heeft daarnaar te handelen, en wie dat niet kan, wiens overtuiging daarmede in strijd is, kan een braaf mensch en een eerlijk politikus zijn, maar hij behoort niet bij ons. Of de partij kan toegeven, en tot de meening komen, dat de begrotingsbewilliging géen inbreuk tegen ons beginsel uitmaakt, en dat de nieuwe taktiek van bondgenootschap met het liberalisme het beste middel is, de partij sterk te maken en het socialisme spoedig te verwezenlijken, dat dus het Neurenberger besluit een misgreep was en ingetrokken moet worden. Daar dit alles evenwel, voorzover bekend, in lijnrechten strijd is met de inzichten van de groote meerderheid der partij, schijnt ons een dergelijke stellingname der partij uitgesloten te zijn.

Volgens de uitlatingen van verscheidene partijbladen evenwel, zou er nog een derde mogelijkheid zijn: het Neurenberger besluit eenvoudig bevestigen zonder meer. Dat houdt evenwel niets anders in dan de eerste van de boven aangevoerde mogelijkheden, tenzij men er uitdrukkelijk bijvoegt (of wel er stilzwijgend onder begrijpt), dat het besluit niet opgevolgd behoeft te worden, en dat het een ieder vrijstaat, het al of niet op te volgen. En wat van een partijbesluit geldt, moet dan voor alle besluiten gelden. Dit nu zou eenvoudig het einde der partij beteekenen: als haar besluiten door een ieder naar welgevallen opgevolgd of niet opgevolgd kunnen worden, is

alle eenheid van handelen, die het wezen van een partij en van een taktiek uitmaakt, een spel van het toeval geworden.

Maar ook in het tegenovergestelde geval, bij strikte handhaving van het Neurenberger besluit, krijgt de partij-eenheid een breuk. Want als de badensche parlementsleden de konsekwentie aanvaardden en heengaan, dan gaan zij niet alleen. Dat verscheidene revisionistische woordvoerders met hen mede zullen gaan, behoeft nog niet al te tragisch te worden opgevat: personen, die zooals Quessel deed, de propaganda van het socialistisch einddoel een gevaar voor de partij noemen, staan reeds te ver van den gedachtegang der socialistische arbeiders, om op den duur met hen te kunnen samengaan. Erger evenwel is het, dat de groote massa der badensche partijgenooten, die uit hun revisionistische bladen (en andere ontbreken in Baden totaal) immers nooit iets van het socialisme, den klassenstrijd en de klassepolitiek geleerd hebben, met hun parlementsvetegenwoordigers de partij verlaten zullen. Natuurlijk zullen zij door een doelbewuste socialistische propaganda weder allengs terug te winnen zijn, maar toch beduidt zulk een afscheiding geruimen tijd een verzakking van de proletarische beweging in Duitschland.

Hierin is dan ook de grondoorzaak gelegen van de gemoedsbeweging, die de handeling van de Badensche Landdagfractie in de partij gewekt heeft. Wat de partij ook in dezen besluiten mag, zoowel in het eene als in het andere geval is de kracht en de eenheid van ons leger gebroken. Een partijscheuring in Duitschland, juist op een tijdstip, dat de geheele kapitalistische wereld zich steeds meer tegen ons samentrekt, schijnt zoo verschrikkelijk, dat men zich telkens opnieuw de vraag stelt, of zij toch nog niet te-vernijden zou zijn. Reeds sedert meer dan tien jaar woedt tusschen radikalisme en revisionisme een hardnekkige strijd; toch behoefde deze strijd de eenheid niet in de waagschaal te stellen, zolang er eendrachtig en gedisciplineerd gehandeld werd. De vrijheid van meening is in onze partij bijna onbegrensd, en ieder heeft het recht te beproeven, zijn partijgenooten voor zijn zienswijze te winnen; maar het politieke optreden van onze vertegenwoordigers wordt door de partij bepaald en omgekeerd heeft daarvoor dan ook ieder de geheele kracht der partij achter zich. Eerst daardoor is er een massa, die als een aaneengesloten lichaam handelt, en den vijand door haar macht kan vernietigen. Verdwijnt deze samenhang, handelt ieder naar zijn eigen goedvinden, dan is zij slechts een losse troep menschen, die geen kracht uitoefent, omdat ieder een anderen kant uitwil en hun tegengestelde pogingen elkander opheffen. Het formeel partijverband is daarbij slechts een etiket, een gemeenschappelijke naam voor wat inderdaad verschillend is, een bloote schijn.

Sedert het revisionisme het oogenblik gekomen acht, van de theorie tot de praktijk over te gaan, en het zich niet alleen door meeningen, maar ook door daden in welbewuste tegenstelling tot de partij-meerderheid plaatst, sedert dat oogenblik is de eenheid der partij in den grond onmogelijk geworden en feitelijk reeds opgeheven. Of de formeel partijeenheid daarbij bewaard kan blijven of moet worden prijsgegeven, is een kwestie van doelmatigheid, waarover het partijcongres te beslissen heeft. In het eene geval wordt de uiterlijke schijn zoo goed en zoo kwaad als het gaat gered, maar daarentegen een toestand van inwendige ontbinding aanvaard, die in de toekomst de noodlottigste gevolgen met zich zal brengen. In het andere geval ondergaat de partij klaarblijkelijk een zware crisis, waaruit zij zich evenwel metertijd zooveel te krachtiger zal verheffen. De reeds aangerichte schade is op geenerlei wijze meer te herstellen, het zal de zaak van het congres zijn, ze tot de kleinst mogelijke afmeting te beperken.

Vraagt men zich af, waarom de Badensers juist dit oogenblik voor hun opstand tegen de partij hebben uitgekozen, dan liggen de beweegredenen daartoe voor de hand. Eenerzijds toch koesteren zij de hoop, dat de partij, om de groote overwinning, die zij bij de rijksdagverkiezingen verwacht te zullen behalen, niet in gevaar te brengen, niets tegen hen zal ondernemen. Kortzichtig politici als zij zijn, weten zij niet (vermoeden bij de partij die wetenschap evenmin), dat zulk een overwinning dieper liggende oorzaken heeft, dan het gebruikmaken van een gunstig parlementaire situatie en de vrucht is van een geheel verleden van principiële strijd. Maar daarnaast komt ook in aanmerking, dat sedert de vernietiging van het Bülow-blok de liberale partijen zich in een, zij het ook onvrijwillige oppositie bevinden, en daarbij hopen, dat hun oude zonden uit den bloktijd vergeten zullen worden. Uit deze situatie ontstaat in de leidende kringen der partij het streven, den hoofdaanval bij de verkiezingen, behalve op de jonkers, vooral op het centrum te richten. En als de revisionisten thans het oogenblik gunstig achten, de partij naar een blok-broederschap met het liberalisme te drijven, kunnen zij daarbij in het geloof verkeeren, slechts de stoute konsekwentie te trekken uit hetgeen anderen nog slechts aarzeland willen. Voorzover nog de parlementaire denkwijze heerscht, die in het beleidvol manoevreeren tusschen de burgerpartijen de kracht onzer partij zoekt, kunnen zij wel gelijk hebben. Maar de groote massa der partijgenooten ziet niet daarin, maar in den klassenstrijd tegen de geheele kapitalistische maatschappij den grondslag van onze geheele politiek en daardoor ook van de aanstaande rijksdagsverkiezing. En dit klare socialistische inzicht der arbeiders zal de sluw overlegde poging, de partij op een verkeerde weg te dringen, doen mislukken.

A. P.

Het debat over de bouwvakstaking.

Het eerste verslag over het debat in *Het Volk* ving aldus aan:

„Tegen half negen had gisteravond de Amsterdamsche Bestuurdersbond een openbare vergadering uitgeschreven ter bespreking van den afgelopen strijd in de bouwvakken, teneinde daaruit lessen voor de arbeiders te trekken. Reeds voor achten had een drom „vrijen“ vóór het gebouw post gevat, zoodat, toen de deuren geopend werden, de zaal tegelijkertijd volstroomde met een publiek, dat voor het meerendeel uit „vrijen“ bestond.” De „openbare“ vergadering van den A. B. B. was dus niet bezet met leden van „moderne“ organisaties. Dit is zoo gebleven tot de zesde vergadering, toen de zaal verdeeld was in twee helften. Wij constateeren dat de leden van de bouwvakverenigingen, die de A. B. B. achter zich heeft, zoo weinig voor de verdediging van de houding van den Centralen bond over hebben, dat ze niet eens opkomen op de openbare vergaderingen. Waar bleven de timmerlieden? Waar de schilders? Wat een kleinburgerlijk blad als *Het Volk* noemt de „vrijen“, in dit geval de strijdende arbeiders, hadden de meerderheid. Het is daarom van belang omdat er uit blijkt, dat de cijfers van het ledenaantal, waarmee de bestuurders van den A. B. B. altijd schermen, in werkelijkheid waard zijn. Als het er op aankomt — dit wisten wij reeds uit eigene ervaring — zijn de leden van de „modernen“ vaak zoo dood als een pier.

Niet voor niets noemen de strijdende arbeiders de afdeling van den timmerliedenbond een „oude mannetjeshuis“. Nergens draagt de vakvereniging zulk een bij uitstek sterk karakter van verzekerings instituut als juist bij dien Bond.

Genoeg. Hun eigen lui lieten hun in den steek. Dit begrepen de kopstukken van den A. B. B. ook wel vooruit. Hadden zij anders het podium waarop de heeren plaats namen laten betimmeren met planken, bijna ter manskhoogte, zoodat niemand uit de zaal op het tooneel kon komen? Dat staat niet in *Het Volk*. Ook niet dat de bestuurders van den A. B. B. vooraf de politie hadden verzocht om in grooten getale in en buiten de zaal in uniform en civiel aanwezig te zijn. Men ziet hoe *Het Volk* de kunst verstaat om „verslag“ te geven. Men ziet hoe de A. B. B. zoo langzamerhand het afleert zich te schamen over daden en gedragingen die in strijd zijn met elk begrip van klassebewustzijn. Dezelfde politie die op zoo schandelijke wijze heeft huisgehouden tijdens de uitsluiting en staking, op last van hoogerhand, haalt de A. B. B. in de vergadering om zich te beschermen tegen dezelfde arbeiders! Vrees voor de arbeiders, vrees om hen onder de oogen te zien zonder achter versterkingen zich te hebben opgesteld, hebben de bestuurders van den A. B. B. Ja, mijneheeren, Pothuis en Wollring, ook-socialisten, neemt een voorbeeld aan de debaters van de S. D. P., die optreden tegen uw aanhangers in volle zalen van in tijden van verkiezingen door Spiekman of Troelstra opgehitste massa's, zonder bescherming van politie en zonder versterkingen! En de massa's die door de S. D. A. P. opgewarmd zijn, zijn volstrekt niet beter dan wat gij noemt „de vrijen“. Maar onze sprekers vreezen evenmin uw aanhangers als wat men in de wandeling de „vrijen“ noemt.

Wat nu van het debat? Muller van den Centralen Bond heeft getracht de zwakke punten die het beleid der metselaars-organisatie met Drewes aan het hoofd kenmerkt, naar voren te brengen. Ongetwijfeld biedt het beleid der „onafhankelijken“ zwakke punten aan. Maar daarover ging het niet. Of biedt het beleid van moderne vakverenigingen bij stakingen en tijdens de voorbereiding ervan ook geen punten waarop met groot gemak kan aangevallen worden? Op den tienden Mei hebben de patroons b.v. de bouwwerken opengesteld. Er ging niemand aan den gang. Waarom zijn de „modernen“ toen niet aan het werk gegaan en wel in het laatst van Mei? Had ieder toen niet zijn „eigen plaats“ bij zijn „eigen patroon“ kunnen innemen? Of wisten Muller c.s. toen noch niet de houding die zij moesten aannemen tegen de „onafhankelijken“? Wat men later zonder blozen tracht goed te praten was toen blijkbaar nog niet uitgevonden? Ook was Muller, anders handig genoeg, niet sterk in het verdedigen van de afsluiting van een contract, dat door de sterkste organisatie en de ongeorganiseerden niet werd gewild. Met de vijandelijkheden tusschen de verenigingen in het bouwvak daarmee hebben wij niets nodig. Voor ons is voldoende dat de sterkst georganiseerden, die de ongeorganiseerden op hun hand hadden, dus de meerderheid al reeds vooraf vormden, dat die niets hebben moesten van het contract.

Tijdens den strijd is overtuigend gebleken dat zij alle bouwvakarbeiders waar het op aankomt op hun hand hadden. Dit is niet alleen een rekensom. Het moet ook blijken uit den strijd. Muller echter trachtte het debat op zijpaden te voeren. Wat geeft het, of op een zeker oogenblik een arbeidsovereenkomst verbeteringen bevat, als de arbeiders op een bepaald moment daartegen den strijd aanbinden, omdat zij het contract een sta in den weg vinden om te komen tot loonen geevenredigd aan het meer intensieve werk? Dat kunnen Muller c.s. niet verdedigen. Het mobiel maken van de afdelingen van den Centralen bond wordt toegegeven. Niet in ronde woorden. Het vlugschrift van het N.V.V. zegt: „Maar het spreekt vanzelf dat toen de uitsluiting was opgeheven onze mannen weer zoo spoedig mogelijk op hun eigen plaatsen aan den arbeid gingen“. Juist daarom gaat het. Onder begeleiding van politie, onder toejuiching van de burgerlijke

pers, geveid door het bourgeois publiek lieten de „bekwame“ leiders van den Centralen bond hun „eigen mannen“, toen de meerderheid staakte, toen de patroons een spel speelden van alles of niets, aan den arbeid gaan! Zij de „modernen“ lieten zich uitspelen tegen de strijdende arbeiders; door middel van het contract waren zij gebonden aan de patroons. Zoo „bekwaam“ waren wel de leiders om de verdeeldheid der arbeiders hier door hun „taktiek“ te doen omslaan in in een wapen ten voordeele der patroons.

O. V.
(Slot volgt.)

Kleine Berichten.

In **Kopenhagen**, de stad waar de Internationale dit jaar tezamen komt, zijn van de 540.000 inwoners 100.000 in vakverenigingen georganiseerd. Van de 42 leden van den Gemeenteraad zijn 20 socialisten. Dat evenwel alle vakverenigingsleden nog lang geen socialisten zijn, blijkt wel hieruit dat bij de laatste verkiezingen voor het Parlement 100.000 stemmen werden uitgebracht op de Sociaaldemokratie, niet in Kopenhagen alleen, maar in het heele land.

***
Liberia, de Vrijstaat voor Negers op de Westkust van Afrika, komt thans onder Fransche politieke controle van de Vereenigde Staten. Hiermee doet het Noord-Amerikaans imperialisme, dat zich tot dusverre tot Oost-Azië, Zuid- en Midden-Amerika en Oceanië bepaalde, zijn intree in Afrika. Na Engeland en Duitschland heeft Holland de grootste handel met dit gebied, in welks buurt vroeger ook Hollandsche koloniën lagen (Kust van Guinea).

***
Een andere bedreiging van Hollands handel, die nog steeds gemakkelijk bestaat ten koste van onze industrie, is het uitbreidingsplan van het Japansche imperialisme naar Nederlandsch-Indië. Nu Japan Korea, Mandsoerije en Formosa onder zijn invloed heeft gebracht zijn Java en Sumatra het eerst aan de beurt. Het zal daar evenals in China de Vereenigde Staten op zijn weg vinden, die de ten Noorden van de Archipel liggende Philippijnen bezet houden. Voor de opleving van de Nederlandsche industrie en het Hollandsche proletariaat, voor onzen maatschappijken vooruitgang, in één woord voor de Sociaal-demokratie is het te hopen, dat Japan niet te lang aarzelt.

***
Dat **Japan** in alle opzichten met de Europeesche beschaving kan wedijveren, blijkt wel hieruit, dat dezer dagen een zoogenaamd „anarchist“ zonder vorm van proces werd opgehangen. Natuurlijk gold het hier een aanslag op de primitieve, maar groeiende Japansche arbeiders-beweging.

***
Ook het „liberale“ Engeland blijft zijn moordsysteem tegen de revolutionairen (in Indië) met alle middelen voortzetten. Een Britsch-Indiër, die op Fransch grondgebied wist te ontvluchten en daar als politieke misdadiger vrij was, werd door valsheid der Engelsche beamtten toch gevangen. Het is zeer de vraag of de Fransche Minister President Briand, verrader der arbeidersklasse, de vrijheid voor dezen politieke gevangene zal terug eischen.

***
De **cholera** blijft in Rusland onder de „konstitutionele“ regeringsvorm, en vooral in Petersburg, een permanent verschijnsel. Het is op grond daarvan, uit vrees dus voor eigen lijf en leven, dat thans zelfs de Moskousche reaktionairen op maatregelen aandringen. En die maatregelen zijn? In de eerste plaats een wezenlijk openbaar en vrij Kongres, om te weten hoe elders de cholera bestreden wordt. De grootmoordenaars Nikolaas en Stolypin hebben evenwel in de cholera vooralsnog een te goede kameraad, en in een openbaar Kongres een te doodlijkken vijand, dan dat ze dit zullen toestaan.

Van de Afdelingen.

Amsterdam. Alle leden ontvangen vijf kaarten voor de Kursusvergadering over de Badensche Kwestie. Laat ieder trachten ze bij kennissen en geestverwanten te plaatsen. Afrekening Vrijdagavond in de zaal.

Rotterdam. Donderdag 28 Juli hielden we onze eerste buurtvergadering in het eerste district (Kralingen), het bolwerk der Arbeiderspartij te dezer stede. De vergadering slaagde vrij goed. Voor een publiek van 40 personen ongeveer sprak Van Ravesteijn over de sociaaldemokratie. Er was eenig debat van een paar S. D. A. P.'sche arbeiders, maar de leiders der partij waren natuurlijk afwezig. Die durven ons in onze vergaderingen niet aan.

VEBANTWOORDING.

Ingekomen bij de adm.:
Colportage: Afd. Zwolle f 1.80; Afd. Middelburg-Vl. f 0.75.
Ontvangen door de partijkas: voor de uitgesloten te Enschede van H. B. te R. f 4.—; A. St. te D. f 1.—; J. St. te U. f 2.50; Afd. Delft f 4.35; Afd. A'dam f 6.—; A. R. te Br. f 7.50; Afd. A'dam f 14.15; Afd. W'enden f 1; Afd. Delft f 0.65; Dr. B. H. V. te H. f 7.50; Ph. B. te A. (collecte congres „de Zaaier“) f 4.82; van Afd. W'enden voor congresverslagen f 1.50; contributie Afd. den Haag f 11.81. 'Totaal voor Enschede is met de verantwoordingen in-nr. 42 en 43 f 70.97.
Waar blijven de Afdelingen die de partij-contributie over April-Juni nog niet voldeden?
M. MENSING.

Advertentiën

AFD. AMSTERDAM S. D. P.
OPENBARE KURSUSVERGADERING op Vrijdag 12 Augustus half negen in de Geelvink. Ontwerp: De Badensche Kwestie en de Internationale Politiek. Inleider: D. J. Wijnkoop. Debat vrij. Entree vijf cent.

VERHUISD:

M. BEEK.

van 2e Jan Steenstaat 103
naar Grensstraat 11 huis.

Duitsch Pension ANTON THISSEN
9, Rue de Cureghem — Brussel.
Gemeubeleerde Kamers, met en zonder Pension.
Ontbijt, Middag- en Avondeten.
Billijke Prijzen.